שֶׁהָיוּ נִרְאִין מִבִּפְנִים וְאֵין נִרְאִין מִבַּחוּץ, (לט) בֵּין שֶׁהָיוּ נִרְאִין מִבַּחוּץ וְאֵין נִרְאִין מִבִּפְנִים, כְּשֵׁרָה. לֹא הָיוּ לָהּ פַּצִּימִין, [ק]פְּסוּלָה, [ר]מִפְּנֵי שֶׁהִיא סֻכָּה הָעֲשׂוּיָה כְּמָבוֹי, שֶׁהֲרֵי אֵין לָהּ אֶלָּא שְׁנֵי צַדֵּי הָאַכְסַדְרָה, וְאָמְצַע הָאַכְסַדְרָה אֵין בּוֹ כֹּתֶל, וְשֶׁכְּנֶגְדּוֹ אֵין לוֹ פַּצִּימִין (פַּצִּים פְּרוּשׁ לְחִי וּמְזוּזָה). (כָּל זֶה הוּא לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פ"ד ה"ל ח-ט), (מ) אֲבָל אֲחֵרִים חוֹלְקִין, וְלָכֵן (מא) אֵין לַעֲשׂוֹת סֻכָּה בְּכֹהֲאי גַּוְנָא): [ט][ש]הָיוּ דָּפְנוֹתֶיהָ גְּבוֹהִים שִׁבְעָה וּמַשָּׁהוּ וְהֶעֱמִידָם (מב) בְּפָחוֹת מִשְּׁלשָׁה סָמוּךְ לָאָרֶץ, כְּשֵׁרָה, (מג) אֲפִלּוּ הַגַּג גָּבוֹהַּ הָרְבֵּה. וּבִלְבַד שֶׁיִּהְיֶה מְכֻנָּן כְּנֶגְדָּן. וַאֲפִלּוּ אֵינוֹ מְכֻנָּן מַמָּשׁ, (מד) [ח]רַק שֶׁהוּא בְּתוֹךְ שְׁלשָׁה כְּנֶגְדּוֹ, כְּשֵׁרָה. וְאִם אֵינוֹ גָּבוֹהַּ אֶלָּא עֲשָׂרָה טְפָחִים, [א]אֲפִלּוּ אֵין בַּדָּפָן אֶלָּא אַרְבָּעָה וּשְׁנֵי מַשֶּׁהוּיִין, כְּשֵׁרָה, שֶׁמַּעֲמִידָהּ בְּאֶמְצַע, וְאָמְרִינַן לָבוּד לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וְחָשׁוּב כְּסָתוּם. [ב]הָיוּ הַדְּפָנוֹת גְּבוֹהוֹת מִן הָאָרֶץ שְׁלשָׁה טְפָחִים, (מה) פְּסוּלָה: [י] (מו) [ג]הָעוֹשֶׂה סֻכָּתוֹ בֵּין הָאִילָנוֹת, וְהָאִילָנוֹת דְּפָנוֹת לָהּ, [ד]אִם הָיוּ (מז) חֲזָקִים, אוֹ שֶׁקָּשַׁר אוֹתָם וְחִזֵּק אוֹתָם (מח) עַד שֶׁלֹּא תְּהֵא (י) הָרוּחַ מְצוּיָה מְנִידָה אוֹתָם תָּמִיד, (מט) וּמִלֵּא בֵּין הָאִילָנוֹת בְּחָצָן וּבְקָשׁ כְּדֵי שֶׁלֹּא תָּנִיד אוֹתָם הָרוּחַ, וְקָשַׁר אוֹתָם, הֲרֵי זוֹ כְּשֵׁרָה. [*]עַל כֵּן אֵין נָכוֹן לַעֲשׂוֹת (נ) כָּל הַמְּחִצּוֹת מִירִיעוֹת שֶׁל פִּשְׁתָּן בִּלֹא קָנִים, אַף עַל פִּי שֶׁקִּשְׁרָן בְּטוֹב, זִימְנִין דְּמִינַּתְקֵי וְלָאו אַדַּעְתַּיהּ, וְהָוֵי לֵיהּ מְחִצָּה שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לַעֲמֹד בִּפְנֵי רוּחַ מְצוּיָה. וְהָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת בְּסִדִּינִים, טוֹב שֶׁיֶּאֱרֹג

ק כִּרְבָא שָׁם (יח).
ר לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פ"ד ה"ט) כְּפִי פֵּרוּשׁוֹ שָׁם בְּגֶמָרָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד שָׁם.
ש בְּרַיְיתָא שָׁם ט"ז (ע"ב). ת מִשְׁנָה שָׁם י"ז (ע"א). א מֵימְרָא דַּאֲבִימִי שָׁם (טז:). ב שָׁם (ע"א) בְּמַשְׁנָה. ג מִשְׁנָה שָׁם כ"ד (ע"ב). ד אוֹקִימְתָא דְּגֶמָרָא שָׁם. ה טוּר בְּשֵׁם הָרַב רַבֵּנוּ פְּרָץ (הגהות סמ"ק מצוה צג אות יט).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

י [בשו"ע] עַל כֵּן אֵין נָכוֹן כו'. וְעַיֵּן בְּשָׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק א' סִימָן ל"א דְּהֶכְשֵׁר סֻכָּה אֲפִלּוּ דָּפָן אַחַת אֵין לַעֲשׂוֹת מִסְּדִינִים, אִם לֹא שֶׁיֵּאָרֵג בְּמִחִיצוֹת קָנִים פְּחוֹת מִשְּׁלשָׁה. וְאֶפְשָׁר דְּגַם הַשַּׁ"ז (ס"ק יא) לֹא קָאָמַר אֶלָּא בְּדָפָן רְבִיעִי, אֲבָל אֵין לְהַקְפִּיד, כֵּיוָן דְּמִדִּינָא סַגִּי בִּשְׁלשָׁה, וְכֵן נִרְאֶה מִלְּשׁוֹנוֹ, עַיֵּן שָׁם:

בְּאֵר הַיטֵב

בְּאָרְךְ הַבַּיִת סָמוּךְ לְאוֹתוֹ זָוִית, וְתִהְיֶה הַסֻּכָּה בְּאוֹתוֹ חֵלֶק הַזָּוִית עַד הַקּוֹרָה, נִמְצָא שֶׁאֵין לַסֻּכָּה מְחִצּוֹת רַק שְׁנַיִם שֶׁל הַבַּיִת, וּשְׁלִישִׁית אֵין לָהּ, רַק שֶׁהַקּוֹרָה שֶׁלְּמַעְלָה אֲמְרִינַן יוֹרֵד וְסוֹתֵם עַד לְמַטָּה וְיִהְיֶה לָהּ שָׁלשׁ מְחִצּוֹת, דְּדֵי בָּזֶה, רַק שֶׁיִּשִּׁים שְׁנֵי קָנִים תַּחַת הַקּוֹרָה, אֶחָד אֵצֶל כֹּתֶל הַבַּיִת וְאֶחָד בְּמָקוֹם סִיּוּם מְחִצָּה הַשְּׁלִישִׁית, דְּהַיְינוּ בְּמָקוֹם שֶׁכֻּלָּה הַסְּכָךְ שֶׁל הַסֻּכָּה. וְטַעַם קָנִים אֵלּוּ, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה כְּצוּרַת הַפֶּתַח בְּדָפָן הַשְּׁלִישִׁית מֵחֲמַת הַתּוֹרָה שֶׁעַל שְׁנֵי הַקָּנִים, שֶׁהֲרֵי אֵין כָּאן מְחִצָּה הַשְּׁלִישִׁית מִמָּשׁ אֶלָּא מֵחֲמַת פִּי תּוֹרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם, וְעַל כֵּן צָרִיךְ צוּרַת הַפֶּתַח, עַיֵּן שָׁם:

י (י) הָרוּחַ. אֲפִלּוּ עוֹמֶדֶת בְּבַיִת שָׁאֵין שָׁם רוּחַ, אֵינָהּ מְחִצָּה. מָגֵן אַבְרָהָם. וְעַיֵּן בַּהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק ב' סִימָן נ' שֶׁיּוֹרֶה פְּנִים לְהַכְשִׁיר סֻכָּה שֶׁהַפְּנוֹתֶיהָ עֲשׂוּיוֹת

בֵּאוּר הֲלָכָה

לִכְאוֹרָה דְּוַקָא כְּשֶׁיֵּשׁ שָׁם בְּאֹר, וְלֹא כְּדַעַת הָרַאֲבִי"ה (סי' תרח) דְּסְבִירָא לֵיהּ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין שָׁם בּוֹר כַּמּוּבָא בְּרֹא"ש (פ"א סי' ט), וְעַיֵּן בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ז), וְצָרִיךְ עִיּוּן:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בַּסֻּכָּה רוֹאֶה אוֹתָן שֶׁבּוֹלְטִין מִן הַכֹּתֶל לְצַד פָּנִים: (לט) בֵּין שֶׁהָיוּ נִרְאִין מִבַּחוּץ וְכו'. הַיְינוּ שֶׁמִּבַּחוּץ נָכָר שֶׁבּוֹלֵט כְּמוֹ עַמּוּד כָּזֶה ☞ וּמִבִּפְנִים נִמְשָׁךְ עִם הַכֹּתֶל בְּשָׁוֶה: (מ) אֲבָל אֲחֵרִים חוֹלְקִין וְכו'. כָּתַב הַשַּׁ"ז (סק"ט), מִי שֶׁרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת סֻכָּתוֹ בַּבַּיִת שָׁלוֹ וְלִפְרֹץ הַגַּג לְמַעְלָה כְּמוֹ שָׁנוֹהֲגִים, וְכָתְלֵי הַבַּיִת יִהְיוּ כָּתְלֵי הַסֻּכָּה, דְּהַיְינוּ שֶׁרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת הַסֻּכָּה בְּזָוִית שֶׁל כֹּתֶל מִזְרָח וְכֹתֶל דָּרוֹם, וְנִמְצָא שֶׁאֵין כָּאן אֶלָּא שְׁנֵי מְחִצּוֹת, וּלְמַעְלָה מָנַח קוֹרַת הַבַּיִת, בָּזֶה לְכֻלֵּי עָלְמָא יֵשׁ לוֹמַר פִּי תּוֹרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם, דְּקוֹרָה זוֹ לְצָרְכָּהּ הַבַּיִת נַעֲשָׂה, וְאִם כֵּן הֲוָה לָהּ כְּאִלּוּ יֵשׁ לָהּ שֵׁשׁ מְחִצּוֹת, וּמִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּלֹא הָוֵי מְחִצָּה מַמָּשׁ רַק עַל יְדֵי פִּי תּוֹרָה, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לָהּ גַּם צוּרַת הַפֶּתַח, דְּהַיְינוּ שֶׁיָּשִׂים תַּחַת הַקּוֹרָה שְׁנֵי קָנִים, אֶחָד אֵצֶל כֹּתֶל הַבַּיִת וְאֶחָד בְּמָקוֹם סִיּוּם מְחִצָּה שְׁלִישִׁית כַּנַּ"ל בְּסָעִיף ב', הָכָא בְּצָרוּף פִּי תּוֹרָה מְהַנֵּי), וְהֶעְתִּיקוּ דְּבָרָיו (לט) כַּמָּה אַחֲרוֹנִים. אָמְנָם בִּפְרֵי מְגַדִּים וְכֵן בִּבְכוּרֵי יַעֲקֹב (ס"ק כד) מְפַקְפְּקִין בָּזֶה, לְפִי מַה דְּמֵסִיק הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב) דְּלֹא אָמְרִינַן פִּי תּוֹרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם כִּי אִם בְּשָׁרְחָב הַהֶרְווּי אַרְבָּעָה טְפָחִים, וּסְתָם קוֹרַת הַבַּיִת אֵינוֹ רָחָב כָּל כָּךְ, וְעַל כֵּן מֵסִיק בִּבְכוּרֵי יַעֲקֹב דְּטוֹב יוֹתֵר שֶׁיָּשִׂים פַּס אֶחָד שָׁרְחָב טֶפַח מֵרֹחַב תַּחַת הַקּוֹרָה פָּחוֹת מִשְּׁלשָׁה טְפָחִים מִן הַכֹּתֶל שֶׁל הַבַּיִת, וְקָנֶה אַחֵר בְּמָקוֹם שֶׁכְּלָה הַסְּכָךְ שֶׁל הַסֻּכָּה, דְּזֶה כָּשֵׁר בִּלֹא פִּי תּוֹרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם כְּמוֹ בְּשִׁאָר סֻכָּה שִׁלְשָׁה דְּפָנוֹת, וּבָזֶה לֹא בָּעֵינַן רָחָב הַקּוֹרָה אַרְבָּעָה טְפָחִים כַּמְּבֹאָר בְּסָעִיף ב': (מא) אֵין לַעֲשׂוֹת סֻכָּה בְּכֹהֲאי גַּוְנָא. כָּתַב הַלְּבוּשׁ דְּהַיְינוּ רַק לְכַתְּחִלָּה, (מ) אֲבָל בְּדִיעֲבַד יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דַּעַת רִאשׁוֹנָה: [ט] (מב) בְּפָחוֹת מִשְּׁלשָׁה וְכו'. דְּאָמְרִינַן לָבוּד לְמַטָּה, וְנִמְצָא שֶׁיֵּשׁ כָּאן עֲשָׂרָה טְפָחִים: (מג) אֲפִלּוּ הַגַּג גָּבוֹהַּ הַרְבֵּה. דְּאָמְרִינַן (מפ) גּוּד אַסִּיק מְחִיצְתָא, וְהָוֵי כְּאִלּוּ הַמְּחִיצוֹת מַגִּיעוֹת לְסֻכָּתוֹ: (מד) רַק שֶׁהוּא בְּתוֹךְ שְׁלשָׁה. דְּאָמְרִינַן לָבוּד מִן הַצַּד. אֲבָל אִם הָיָה שְׁלשָׁה טְפָחִים, פְּסוּלָה, דַּאֲפִלּוּ אִם הָיוּ מְחִצּוֹת מַגִּיעוֹת מַמָּשׁ לְסֻכָּתוֹ, קָיְימָא לָן דְּאִם הֵם מֻרְחָקִים מִן הַסֻּכָּה שְׁלשָׁה טְפָחִים פָּסוּל, וְכָל שֶׁכֵּן בָּזֶה: (מה) פְּסוּלָה. אֲפִלּוּ הָיוּ הַדְּפָנוֹת גְּבוֹהוֹת עֲשָׂרָה טְפָחִים וְיוֹתֵר, דְּכָל מְחִצָּה שֶׁהַגְּדִיִּים יְכוֹלוֹת לִבְקֹעַ תַּחְתֶּיהָ, (מפ) אֵינָהּ חֲשׁוּבָה מְחִצָּה כְּלָל: י (מו) הָעוֹשֶׂה סֻכָּתוֹ וְכו'. וְלֹא סְמָכָהּ (מג) עַל גַּבֵּי הָאִילָן, דְּאִם לֹא כֵּן אֵין עוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (כד: ד"ה והא) דְּכֹשֶׁרָה, דְּעַל יְדֵי זֶה שׁוּב אֵין הוֹלֵךְ סִימָן תרכ"ח סָעִיף ג': (מז) חֲזָקִים. וְאִם רֹב הַדֶּפֶן (מד) מִן הֶחָזָק, מַשְׁמַע קְצָת בְּתוֹסָפוֹת (כד: ד"ה והא) דְּכֹשֶׁרָה, דְּעַל יְדֵי זֶה שׁוּב אֵין הוֹלֵךְ וּבָא בָּרוּחַ: (מח) עַד שֶׁלֹּא תְּהֵא הָרוּחַ מְצוּיָה מְנִידָה אוֹתָם. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאִם אוֹתָם, אֲפִלּוּ אֵין בְּכֹחַ הָרוּחַ לְהָפִיל אוֹתָם לְגַמְרֵי, רַק שֶׁעַל יְדֵי הָרוּחַ (מה) הוֹלֵךְ הַמְּחִיצָה וּבָא, קָיְימָא לָן דְּשׁוּב לֹא חֲשִׁיבָא מְחִצָּה. וַאֲפִלּוּ (מו) עוֹמֶדֶת בְּבַיִת שָׁאֵין שָׁם רוּחַ כְּלָל, לֹא חֲשִׁיבָה מְחִצָּה: (מט) וּמִלֵּא בֵּין הָאִילָנוֹת וְכו'. הַיְינוּ אִם שִׁעוּר הַסֻּכָּה שֶׁהוּא עֲשָׂרָה טְפָחִים בְּגֹבַהּ הוּא גַּם מִן הָעֲנָפִים, (מז) דְּאִי לָאו הָכִי לֹא בָּעֵינַן לָזֶה: (נ) כָּל הַמְּחִיצוֹת וְכו'. דַּעַת הַשַּׁ"ז (ס"ק יא) דְּמִחְצָה אַחַת מִן שֵׁשׁ מְחִצּוֹת שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת בַּסֻּכָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מִירִיעוֹת. (מח) אֲבָל מִכָּמָּה אַחֲרוֹנִים מַשְׁמַע דְּאַף מְחִצָּה אַחַת אֵין לַעֲשׂוֹת מִסְּדִינִים, אִם לֹא שֶׁיֵּאָרֵג בְּמִחִיצוֹת שֶׁל קָנִים פְּחוֹת מִשְּׁלשָׁה טְפָחִים. אֲבָל מְחִצָּה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(לט) וּבְמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (ס"ק יב) מְצַדֵּד עוֹד יוֹתֵר, דְּלְדַעַת הַבַּ"ח (ס"ז) וּמָגֵן אַבְרָהָם שֶׁהִסְכִּימוּ עִם הַמַּהֲרַשָּׁ"א (יח: ד"ה תוס' בד"ה סיכך) בְּעֶנְיַן סֻכַּךְ עַל גַּבֵּי אַכְסַדְרָה מַמָּשׁ, גַּם צוּרַת הַפֶּתַח לֹא בָּעֵינַן בָּזֶה, דְּכָזֶה לְכֻלֵּי עָלְמָא אֲמְרִינַן פִּי תּוֹרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם. אָכֵן גַּם לְדִידֵיהּ יֶשְׁאַר מַה שֶּׁהִקְפִּיד הַפְּרִי מְגַדִּים, דַּהֲרֵי לֹא אֲמְרִינַן פִּי תּוֹרָה כִּי אִם בְּשָׁרְחָב הַהֶרְווּי אַרְבָּעָה טְפָחִים. וְעַל כֵּן הַנָּכוֹן לְנָהֹג כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּפָנִים בְּשֵׁם הַבְּכוּרֵי יַעֲקֹב: (מ) וְהֶאֱחִיקוּ בְּאַלְיָה רַבָּה: [ט] (מפ) רֵישְׁבָּ"א (טז: ד"ה מיתיבי): (מפ) פּוֹסְקִים: י (מג) רַשַּׁ"י (כד: ד"ה מתני'): (מד) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טו): (מה) כֵּן מוּכָח מַרַשַּׁ"י (שם) דְּבוּר הַמַּתְחִיל שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה, וְכִדְבָרָיו כָּתְבוּ גַּם כֵּן הָרַ"ן (יא: ד"ה גמ') וְהָרִיטְבָ"א (כד: ד"ה אמר) וְהָאוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' רצח). וּדְחָקוֹ לְרַשַּׁ"י לְפָרֵשׁ כֵּן, דְּאִי לָאו הָכִי יִפֹּל קַשְׁיַת הַגְּמָרָא (שם) דְּקַמְקְשָׁה וְהָא אִיכָּא נוֹפוֹ, שֶׁבְּוַדַּאי לֹא יִפֹּל עַל יְדֵי הָרוּחַ אֲחֵרִי שֶׁלִּמְּטָה מִן הַנּוֹף הָאִילָן הוּא קָשֶׁה וָעֵב: (מו) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, דְּלֹא כַּהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת (ח"ב סי' נ) הַמּוּבָא בְּבֵאוּר הֵיטֵב (סק"י): (מז) כֵּן מוּכָח מַרַשַּׁ"י (ד"ה הא), וּפְשׁוּט: (מפ) שְׁבוּת יַעֲקֹב (ח"א סי' לא) הַמּוּבָא בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה, (וּמַה שֶּׁרָצָה לְדַחֵק דְּגַם הַשַּׁ"ז מוֹדֶה לָזֶה, זֶה אֵינוֹ), וְכֵן בְּנַהַר שָׁלוֹם (סק"ג) וּבְאַלְיָה רַבָּה (ס"ק יח) שֶׁתַּרְצוּ לְקַשְׁיַת הַשַּׁ"ז דְּבְהֶמְהָ אִם תִּבְרַח יִרְאֶה מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּירִיעוֹת אִם תִּנָּתֵק הַקֶּשֶׁר שֶׁלִּמְּטָה לֹא יִרְאֶה כְּלָל, מִפֵּילָא אֵין לָנוּ רְאָיָה לְקֻלְתּוֹ שֶׁל הַשַּׁ"ז:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(נא) בְּמִחְצוֹת קָנִים בְּפָחוֹת מִשְּׁלשָׁה: **יא** [1]עוֹשִׂים מְחִצָּה (נב) מִבַּעֲלֵי חַיִּים, (נג) שֶׁיִּקָּשֵׁר שָׁם (יפ) בְּהֵמָה לַדֹּפֶן: **יב** [2]יָכוֹל לַעֲשׂוֹת (נד) מֵחֲבֵרוֹ דֹּפֶן לַסֻּכָּה (נה) לְהַכְשִׁירָהּ, וַאֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב, * וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֵדַע אוֹתוֹ שֶׁהֶעֱמַד שָׁם שֶׁבִּשְׁבִיל מְחִיצָה הָעֲמַד שָׁם. (נו) אֲבָל בְּחֹל, אֲפִלּוּ אִם הוּא יוֹדֵעַ שֶׁפִּיר דָּמֵי. הַגָּהּ: וַאֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בְּאוֹתָן שְׁלֹשׁ דְּפָנוֹת הַמַּתִּירִים הַסֻּכָּה, (נז) אֲבָל בְּדֹפֶן רְבִיעִית, שָׁרֵי (השגת הראב"ד והמגיד פרק ד' דסוכה (הט"ז)), וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שס"ב סָעִיף ה': **יג** (נח) [3]הַסּוֹמֵךְ סֻכָּתוֹ עַל כַּרְעֵי (יג) הַמִּטָּה, וְהַכְּרָעִים הֵם מְחִצּוֹת, (נט) אִם יֵשׁ בָּהּ גּוֹבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מִן הַמִּטָּה לַסֻּכָּה, כְּשֵׁרָה,

ו רַמַ"ם בְּפֶרֶק ד' (הט"ז) וְטוּר, מֵהָא דְּצִיְּתִי לְעֵיל בְּסִימָן שס"ב סָעִיף ה' (אותיות פ"צ). **ז** גַּם זֶה שָׁם. **ח** מִשְׁנָה שָׁם כ"א (ע"ב) וּכְרַבִּי יְהוּדָה וּכְאוֹקִימְתָּא דְּאַבַּיֵי וּכְדִמְפָרֵשׁ בִּירוּשַׁלְמִי (פ"ב ה"ב), הָרַ"ף (י.) וְרא"ש (פ"ב סי' א), וְכָתַב עוֹד הָרא"ש (שם) שֶׁנִּרְאֶה דְּרַבִּי יְהוּדָה לְפָרוּשֵׁי דְּבָרֵי תַּנָּא קַמָּא אַתָּא וְלֵיכָּא הָכָא פְּלוּגְתָּא.

בַּאֵר הֵיטֵב

מִסְּדִינִין דַּקִּים, שֶׁהֲיָתָה הָרוּחַ מְזִיזָה אוֹתָם, אֶלָּא שֶׁהָיָה נְתוּנָה בְּחָצֵר מֻקָּף מְחִצּוֹת גְּבוֹהוֹת, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן סִימָן ר"מ סָעִיף ו'. (ס"ק יט): **יא** (יפ) **בְּהֵמָה.** וְצָרִיךְ שֶׁתְּהֵא מְחוּפָּה לְמַעְלָה, אוֹ שֶׁתְּהֵא גְּבֹהָּ כָּל כָּךְ שֶׁאֵף שְׁתֵּמוּת וְתִפֹּל תִּהְיֶה גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה. וְאִם יֵשׁ חֶלֶל בֵּין רַגְלֶיהָ גְּבֹהַּ מִשְּׁלשָׁה, צָרִיךְ לְגָדְרוֹ. (בַּ"ח) [מָגֵן אַבְרָהָם] (ס"ק יח). וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן י"ד דְּאִם סָמַךְ הַסֻּכָּה עַל גַּבֵּי בְּהֵמָה, פְּסוּלָה, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהּ קָבַע, עַיֵּן שָׁם. וּמֵהַאי טַעְמָא כָּתַב הַט"ז בְּסָעִיף קָטָן י"א דַּעֲשִׂיתַ דֶּפֶן מִבְּהֵמָה לָא מִיירֵי רַק לְהַכְשִׁירָהּ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף י"ב, אֲבָל לֹא בְּכָל הַמְּחִצּוֹת, עַיֵּן שָׁם:

יג (יג) **הַמִּטָּה.** פְּרוּשׁ דָּבָר זֶה עַיֵּן בַּשַּׁ"ז (ס"ק יד):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

רְבִיעִית לִכְלֵי עֶלְמָא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מִירִיעוֹת, כֵּיוָן דְּמִדִּינָא סַגִּי בִּשְׁלשׁ: **(נא) בִּמְחִצּוֹת קָנִים וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאָז (מט) אַף שֶׁהָרוּחַ מְנַעְנֵעַ הַיְרִיעוֹת, מִכָּל מָקוֹם נִשְׁאָרוּ מְחִצּוֹת בָּקָנִים: **יא** (נב) **מִבַּעֲלֵי חַיִּים.** וְאִם יֵשׁ חָלָל בֵּין רַגְלֶיהָ גְּבוֹהַּ מִשְּׁלשָׁה טְפָחִים, צָרִיךְ לְגָדְרָהּ [גְּמָרָא (כג.)]: **(נג) שֶׁיִּקָּשֵׁר שָׁם וְכוּ'.** כְּדֵי (נ) שֶׁלֹּא תּוּכַל לִבְרֹחַ. גַּם צָרִיךְ שֶׁתְּהֵיֶה מְחוּפָּה לְמַעְלָה בַּחֲבָלִים, אוֹ שֶׁתְּהֵיֶה גְּבוֹהַּ כָּל כָּךְ (נפ) שֶׁאַף אִם תִּרְבֵּץ (נפ) אוֹ תְּמוּת וְתִפֹּל יִהְיֶה גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים: **יב** (נד) **מֵחֲבֵרוֹ וְכוּ'.** וְדַוְקָא מֵחֲבֵרוֹ, אֲבָל בְּהֵמָה אָסוּר לְהַעֲמִידָהּ בְּיוֹם טוֹב (נפ) לְדֹפֶן שְׁלִישִׁי לְהַכְשִׁיר הַסֻּכָּה, (נד) וַאֲפִלּוּ אִם לֹא יִקָּשְׁרֶנָּה רַק עַל יְדֵי עֲנִיבָה: **(נה) לְהַכְשִׁירָהּ וַאֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב.** כְּגוֹן שֶׁנָּפַל דֹּפֶן סֻכָּתוֹ, וְהוּא רוֹצֶה לְקַיֵּם מִצְוַת סֻכָּה לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת שָׁם, יָכוֹל לְבַקֵּשׁ אָדָם שֶׁיַּעֲמֹד שָׁם עַד אַחַר עֵת אֲכִילָתוֹ. וּמִסְתִּימַת הַפּוֹסְקִים מַשְׁמַע לְכאוֹרָה (נה) דְּבִנְתַרְצָה לַעֲמֹד שָׁם, אַף שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ עַל מָה וְלָמָּה, מִכָּל מָקוֹם אֵין לָחֹשׁ שֶׁמָּא יֵלֵךְ בְּתוֹךְ כְּדֵי. (נו) אַף עַל גַּב דְּוַדַּאי לֹא יָכוֹל לְסָמֹךְ בָּזֶה: **(נו) אֲבָל בְּחֹל וְכוּ' שֶׁפִּיר דָּמֵי.** שֶׁהֲרֵי מֵתָר לַעֲשׂוֹת מְחִצָּה בְּחֹל הַמּוֹעֵד: **(נז) אֲבָל בְּדֹפֶן רְבִיעִית שָׁרֵי.** דְּכֵיוָן דְּיֵשׁ הָכְשֵׁר סֻכָּה מִכָּבָר, לֹא מִקְרֵי תּוּ בִּנְיָן, (מז) רַק תּוֹסָפוֹת עַל אֹהֶל עֲרַאי, וְשָׁרֵי. וְהוּא הַדִּין דְּמֵתָר לַעֲשׂוֹת בְּכֵלִים דֹּפֶן רְבִיעִית בְּיוֹם טוֹב מִטַּעַם זֶה. אֲבָל דֹּפֶן שְׁלִישִׁית אָסוּר, שֶׁהוּא מַכְשִׁיר הַסֻּכָּה בָּזֶה, וְהוּא בִּכְלַל עֲשִׂיַּת אֹהֶל עֲרַאי דְּאָסוּר בְּיוֹם טוֹב [גְּמָרָא (ערובין מד.)]: **יג** (נח) **הַסּוֹמֵךְ סֻכָּתוֹ וְכוּ'.** הִנֵּה (נמ) מִמַּה שֶּׁכָּתַב וְהַכְּרָעִים הֵם מְחִצּוֹת וְכוּ' וְהַכְּרָעִים הֵם דְּפָנוֹת, מוֹכֵחַ דְּמִטָּה זוֹ מֻקֶּפֶת קָרְשִׁים שֶׁרֹאשָׁן הָאֶחָד קָבוּעַ בָּאָרֶץ וְרֹאשָׁן הַשֵּׁנִי עוֹלִין לְמַעְלָה מִן הַמִּטָּה עֲשָׂרָה טְפָחִים, וְהַמִּטָּה הִיא קְרָקַע הַמְּחִצּוֹת אֵלּוּ [וְהוּא קַרְקַעִית הַמִּטָּה], וּמִפְּנֵי שֶׁהַקְּרָשִׁים קְבוּעִים בְּאוֹתָן מְחִצּוֹת, נִקְרָאִין אוֹתָן מְחִצּוֹת כַּרְעֵי הַמִּטָּה. וַעֲכְשָׁו נָבְאַר דִּבְרֵי הַסָּעִיף, הַסּוֹמֵךְ סֻכָּתוֹ עַל כַּרְעֵי הַמִּטָּה, כְּלוֹמַר שֶׁנָּתַן הַסֻּכָּה עַל גַּבֵּי קְרָשִׁים שֶׁעוֹלִים לְמַעְלָה מֵהַמִּטָּה וְהֵם נִקְרָאִים כְּרָעִים, דְּהַיְנוּ הַקְּרָשִׁים הַנִּזְכָּרִים, הֵם הֵם מְחִצּוֹת הַסֻּכָּה, אִם יֵשׁ גֹּבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מִן הַמִּטָּה לְסֻכָּה [דְּהַיְנוּ מִן הַקְּרָשִׁים שֶׁקְּבוּעִים בְּתַחְתִּיתָהּ וּלְמַעְלָה], כְּשֵׁרָה, וְאִם לָאו, פְּסוּלָה, דְּכֵיוָן שֶׁהַסֻּכָּה סָמוּךְ עַל הַקְּרָשִׁים הָעֶלְיוֹנִים שֶׁהֵם כַּרְעֵי הַמִּטָּה, חֲשִׁיבָה הַמִּטָּה עַצְמָהּ קַרְקַעִית הַסֻּכָּה, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת מִמֶּנָּה עַד הַסֻּכָּה עֲשָׂרָה טְפָחִים. וְאִם סָמַךְ הַסֻּכָּה עַל עַמּוּדִים, פֵּרוּשׁ וְהָעַמּוּדִים תְּקוּעִים בָּאָרֶץ, וּמִשּׁוּם הָכִי אֲפִלּוּ אֵין גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מִן הַמִּטָּה עַד לְסֻכָּה, כְּשֵׁרָה, אַף שֶׁדְּפָנוֹת הַסֻּכָּה הֵם הַכַּרְעַיִם, מִכָּל מָקוֹם מֵאַחַר שֶׁהַסֻּכָּה אֵינוֹ נִסְמָךְ עַל הַמִּטָּה וְלֹא עַל הַכַּרְעַיִם, לֹא חֲשׁוּבָה הִיא קַרְקַעִית הַסֻּכָּה אֶלָּא הָאָרֶץ שֶׁבָּהּ קְבוּעִים הָעַמּוּדִים שֶׁעֲלֵיהֶם נִסְמָךְ הַסֻּכָּה, וְכֵיוָן שֶׁמִּן הָאָרֶץ עַד לְסֻכָּה גֹּבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, כְּשֵׁרָה, אַף עַל פִּי שֶׁמֵּהַמִּטָּה עַד לְסֻכָּה פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, לֵית לָן בָּהּ, (נט) כֵּיוָן דְּאִי לָאו לְמִטָּה אֵיכָא אֲוִיר עֲשָׂרָה, וְהַסֻּכָּה מִתְקַיֶּמֶת עַל יְדֵי הָעַמּוּדִים, דְּמִטָּה לְחוּדָהּ קַיְימָא, וְאֵין הַסֻּכָּה נִפְסֶלֶת בִּשְׁבִיל שֶׁהַכְּנִיס בָּהּ מִטָּה וּמֵעֵט אֲוִירָהּ: **(נט) אִם יֵשׁ בָּהּ גֹּבַהּ וְכוּ' כְּשֵׁרָה.** דְּאַף דְּמַעֲמִיד עַל גַּבֵּי מִטָּה שֶׁהִיא מְקֻבֶּלֶת טֻמְאָה, (ס) לֹא אִכְפַּת לָן בָּזֶה,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מנ) וְלֹא הִעְתַּקְתִּי מַה שֶּׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יז) דִּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַב בְּסָעִיף א' (ריש הסימן) אִם עָשׂוּ רַק שָׁלשׁ דְּפָנוֹת לֹא מְהַנֵּי קָנִים בְּלֹא יְרִיעוֹת גַּם בְּעַנְיָנֵנוּ יֵשׁ לְהַחְמִיר, כִּי דַּעַת הָאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק יט) לְהָקֵל בָּזֶה, מִטַּעַם כֵּיוָן שֶׁהַיְרִיעוֹת קְשׁוּרִים בְּטוֹב וְהַקָּנִים אֵינָם רַק לְחַמְרָא יָתְרָא, אֵין לְהַחְמִיר כָּל כָּךְ, וְכֵן בִּכְפוּרֵי יַעֲקֹב (ס"ק כט) הַקֵּל בָּזֶה: **יא** (נ) **מִסְתַּפְּקָנָא אִם הוּא בְּתוֹרַת עֲצָה בְּעָלְמָא, וּבְדִיעֲבַד כָּל זְמַן שֶׁלֹּא בָּרְחָה קַיִם מִצְוַת סֻכָּה, אוֹ דְּהוּא תַּקָּנַת חֲכָמִים כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי בִּטּוּל מִצְוַת סֻכָּה. וְהִנֵּה לְפִי מַה שֶּׁמְּפֹרָשׁ הַגְּרַ"א** לְעֵיל בְּסִימָן שס"ב סָעִיף ה' דִּלְמִסְקָנָא יְהִיָּה דְּאַבַּיֵי וְרַב זֵירָא (כג.) אִלֵּיבָּא דְּרַבִּי יְהוּדָה, **מִשְּׁמַע דְּתַקָּנַת חֲכָמִים הוּא:** **(נא)** דְּאִי לָאו הָכִי חֵיישִׁינַן דִּלְמָא רְבָעָה, עַיֵּן שָׁם בְּגְמָרָא, וְאַף לְרַבִּי יְהוּדָה חֵיישִׁינַן לָזֶה לְפִי הַמַּסְקָנָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַגְּרַ"א לְעֵיל בְּסִימָן שס"ב סָעִיף ה': **(נב)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יח). וְאַף דְּקַאֲמַר הַגְּמָרָא שָׁם זִימְנִין דְּמוֹקִים וְכוּ', זָהוּ רַק לְרַבִּי מֵאִיר וּלְפִי הַסִּלְקָא דַּעְתָּךְ [הַגְּרַ"א שָׁם]. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (שם) שֶׁכָּתַב דִּלְפִי דַּעַת הַמְאוֹר (רא. ד"ה עשאה) וְהַיְרֵאִים (סי' קכג) לֹא חֵישִׁינַן לְמִיתָה כְּלָל: **יב** (נג) גְּמָרָא (ערובין מד.). וְהַטַּעַם דִּבְשִׁלְמָא גַּבֵּי אָדָם, כֵּיוָן שֶׁהִטְעוֹמֵד שָׁם לֹא יָדַע שֶׁלֹּשׁ מִחְצָה הָעֲמַד שָׁם, הָוֵי כִּמְחִצָּה הָעֲשׂוּיָה בְּשׁוֹגֵג דְּמַתָּר לְטַלְטֵל עַל יָדָהּ, וְאֵין כָּאן אִסּוּר מְחִצָּה לַמְעֻמָּד דְּכְבָר כְּנָגֵד הָעוֹמֵד אִזְלִינַן, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּבְהֵמָה שֶׁאֵין לָהּ דַּעַת, אִזְלִינַן בָּתַר הַמַּעֲמִידָהּ דְּהוּא חֲשִׁיבָה כְּצַד בְּעָלְמָא וְקָלֶקֶט מִן הָרֹאשׁ"ד (פ"ד הט"ז) וּמִמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יט)]. **אֲבָל לְדֹפֶן רְבִיעִית, גַּם עַל יְדֵי בְּהֵמָה מֻתָּר** לְמָה שֶׁמַּעֲמִיד עַל דָּבָר הַמְקֻבָּל טֻמְאָה. וְגַם הָרַ"ן שֶׁמַּחְמִיר הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah